

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD TRNAVA
Cukrová 1, 917 01 Trnava

Číslo konania : KPUTT-2016/8682-231939/KAZ,GRZ
Vybavuje: Ing.Kazimír, Mgr. Grznár
V Trnave, dňa : 24.3.2016

Toto rozhodnutie je právoplatné
dňom: 9.4.2016
a vykonateľné dňom: 9.4.2016
Krajský pamiatkový úrad
Trnava
dňa: 5.5.2016
Za správne:

MESTO TRNAVA Mestský úrad v Trnave		
Dátum: 31 MAR 2016	Príj.: Hg	Vyb.: Hg
Ev.č.zaznamu: 17107/16		
Číslo spisu: 29037/16		

Mesto Trnava
Hlavná 1
917 71 Trnava

Krajský pamiatkový úrad Trnava, ktorý je podľa § 11 odseku 1 zákona číslo 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len "pamiatkový zákon") vecne príslušným správnym orgánom a podľa § 9 odseku 5 pamiatkového zákona je miestne príslušným správnym orgánom na úseku ochrany pamiatkového fondu podľa § 46 zákona číslo 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov vydáva toto

rozhodnutie

Krajský pamiatkový úrad Trnava (ďalej len „KPU Trnava“) podľa § 32 odseku 2 a 4 a § 35 ods. 7 pamiatkového zákona po preskúmaní žiadosti podanej dňa 23.2.2016 Mestom Trnava o vydanie rozhodnutia k zámeru obnovy územia pri kostole sv. Mikuláša v Trnave na základe predloženej dokumentácie architektonicko-urbanistickej štúdie „Prezentácia archeologickej lokality, Karner Trnava“ spracovanej v decembri 2015 autorským kolektívom doc. Ing.arch. Janou Gregorovou, PhD., Ing.arch. Silviou Petrášovou, PhD. a Ing.arch. Zuzanou Ondrejkovou, PhD., ktorá rieši v okolí farského kostola sv. Mikuláša na Námestí sv. Mikuláša prezentáciu archeologickej lokality bývalého príkostolného cintorína s torzami architektúr karnera a kostola sv. Michala, objektov evidovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR ako súčasť súboru národnej kultúrnej pamiatky Kostol s areálom pod číslami 1125/2-4

súhlasí

so zámerom obnovy okolia kostola sv. Mikuláša, zameranej na prezentáciu pamiatkových hodnôt archeologickej lokality príkostolného cintorína s pozostatkami architektúr karnera a kostola sv. Michala, pričom zámer je z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom

pripustný

a je možné ho ďalej rozpracovať pri dodržaní nasledovných podmienok, ktoré požadujeme zohľadniť pri spracovávaní ďalších stupňov prípravnej a projektovej dokumentácie:

10/10/19
Tmava

1. Zámer úpravy priestoru okolia kostola sv. Mikuláša musí byť realizovaný na základe projektovej dokumentácie, ktorej jednotlivé stupne musia byť podľa § 32 ods. 9 a 10 pamiatkového zákona konzultované v rozpracovanosti s KPÚ Trnava a predložené za účelom vydania záväzného stanoviska KPÚ Trnava.
2. V štádiu pred spracovaním projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie bude treba vypracovať výskum mikroklimy v karneri. Výskum musí obsahovať merania súčasného stavu a návrh opatrení pre zabezpečenie stabilného prostredia šetrného ku kostrovým pozostatkom a architektúre.

Archeologický a architektonicko – historický výskum:

3. V súvislosti so stavbou bude vykonaný archeologický výskum ako opatrenie na záchranu archeologických nálezov.
4. Archeologický výskum bude prebiehať v troch etapách:
 - V I. etape sa bude archeologický výskum vykonávať formou vyhotovenia geofyzikálneho výskumu s cieľom zistiť priebeh zaniknutých novovekých architektur kostola sv. Michala, ako aj ohradného múru príkostolného cintorína. Po spracovaní dát výskumu bude na Krajský pamiatkový úrad Trnava odovzdané grafické vyhodnotenie geofyzikálneho výskumu.
 - V II. etape bude na základe výsledkov geofyzikálnych meraní Krajským pamiatkovým úradom Trnava určené situovanie a rozsah ďalšej archeologickej sondáže. Sondáž sa sústreďí najmä na určenie pôdorysného priebehu novovekých architektur zaniknutého kostola sv. Michala a na datovanie ohradného múru príkostolného cintorína. Sondy budú mať charakter výkopov kolmých na skúmané murivo v rozstupoch umožňujúcich zistiť pôdorysnú dispozíciu architektúry. Hĺbka sond musí byť dostatočná na preukázanie rozhrania základového a nadzákladového muriva. Ak sa sondážou zistí, že koruny zaniknutých architektur sa nachádzajú relatívne plytko pod úrovňou súčasného terénu, je potrebné ich pod dohľadom archeológa zvrchu odkryť. Po spracovaní projektu pre stavebné povolenie, ktorý vyrieši definitívnu polohu prístupového schodiska a vstupu do karnera, bude potrebné v tejto polohe realizovať archeologický výskum formou vyhotovenia ručne kopanej archeologickej sondy minimálne v rozsahu budúcich zemných prác stavby. Taktiež po návrhu definitívneho riešenia prestropenia karneru bude nutné pred jeho realizáciou vykonať archeologický výskum v rozsahu nutných výkopových prác. Výsledky I. a II. etapy budú podkladom pre spracovanie projektovej dokumentácie.
 - V III. Etape bude archeologický výskum pozostávať zo sledovania výkopových prác, dočistenia, odkrývania a následnej záchrany a dokumentácie archeologických nálezov a situácií počas prebiehajúcich zemných prác jednotlivých stavieb obnovy.
5. Archeologický výskum počas realizácie prác bude nutný v prípade rozobratia opлотenia bývalého arcibiskupského paláca. Aj v tejto polohe bude zameraný na zistenie prítomnosti ohradného múra cintorína a tiež prítomnosti murív kostola sv. Michala.
6. Pri archeologickom výskume je nutné používať detektor kovov.

7. Pri zabezpečení archeologického výskumu je vlastník/stavebník povinný:
 - podľa § 38 odsek 1 pamiatkového zákona uhradiť náklady na výskum,
 - v zmysle § 39 odsek 1 zabezpečiť vykonanie archeologického výskumu právnickou osobou oprávnenou vykonávať archeologické výskumy v zmysle § 35 odsek 3 a § 36 odsek 2 pamiatkového zákona (ďalej „oprávnená osoba“), s ktorou uzavrie pred začatím výskumu dohodu, obsahujúcu okrem iného podmienky vykonania archeologického výskumu, určené týmto rozhodnutím
 - o uzavretí dohody s oprávnenou osobou písomne upovedomiť KPÚ TT
 - doručiť kópiu tohto rozhodnutia po nadobudnutí právoplatnosti oprávnenej osobe, ktorá bude vykonávať archeologický výskum,
 - odovzdať bezodplatne jedno vyhotovenie výskumnej dokumentácie spracovanej oprávnenou osobou podľa § 39 odsek 11 pamiatkového zákona a v zmysle § 7 vyhlášky Ministerstva kultúry SR č. 231/2014 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu na KPÚ TT a Archeologickému ústavu Slovenskej akadémie vied v Nitre.
 - výskumná dokumentácia bude v zmysle § 39 ods. 9 pamiatkového zákona odovzdaná do 90 dní od ukončenia terénnej časti výskumu.
8. Hnuteľné archeologické nálezy je oprávnená osoba povinná držať a chrániť až do ich odovzdania, alebo až do prevodu vlastníckeho práva alebo správy. Odovzdávací protokol bude o. i. obsahovať zoznam vecí s uvedením identifikačných údajov archeologických nálezov.
9. K objavu nehnuteľných archeologických nálezov (napr. nálezy architektúr) bude prizvaný pracovník KPÚ TT.
10. V súvislosti s nálezom architektúr bude vyhotovený architektonicko-historický výskum. Z uvedeného výskumu bude vyhotovená výskumná dokumentácia, ktorá bude predložená na Krajský pamiatkový úrad Trnava. Architektonicko - historický výskum môžu vykonávať len osoby, ktoré majú na takúto činnosť v zmysle § 35 ods. 3 pamiatkového zákona odbornú spôsobilosť podľa osobitného predpisu.

Prezentácia archeologickej lokality:

11. Z predložených variant je možné prezentovať lokalitu prioritne podľa maximalistického variantu D (prezentácia všetkých vývojových etáp s novovekými konštrukciami v úrovni terénu), prípadne podľa minimalistického variantu B (prezentácia všetkých stredovekých architektúr v pôdoryse).
12. V oboch vyššie uvedených variantoch (D aj B) však požadujeme zachovať architektonicko-výtvarne hodnotné riešenie kamenného múrika so schodiskom a barokovými sochami sv. Petra a sv. Rochusa, oddelujúceho západnú časť námestia, v línii pred priečelím farského kostola sv. Mikuláša od ostanej, prevažne zatravnenej plochy námestia okolo kostola. Do dláždenej, západnej plochy námestia sa nesmie zasahovať žiadnymi terénnymi úpravami, rampami rozbíjajúcimi jeho jednotnú niveletu. Súčasťou prezentácie lokality musí byť aj zachovanie klasicistických sôch sv. Mikuláša a sv. Vojtecha na pôvodnom mieste po bokoch klasicistického schodiska do kostola, pričom je vhodné zachovať ich osadenie podľa dobového stavu v trávnatých plochách.

13. Je potrebné jednoznačne odlíšiť jednotlivé etapy vývoja lokality – ranný stredovek (karnér), stredovek (kostol sv. Michala) a novovek (ak bude prezentovaný) nielen vo farbe, ale aj v spôsobe prezentácie.
14. Pôdorysy želiarskych domov, prístavovaných k mestskému opevneniu po zániku jeho obrannej funkcie a zbúraných v 2. polovici 20. storočia, nebudú prezentované v žiadnom variante.
15. Prezentácia exteriéru kostola sv. Mikuláša (Kap. 6.2.7. predloženej architektonicko-urbanistickej štúdie) bude samostatným problémom, riešeným až pri obnove kostola na základe vykonania jeho podrobného umelecko-historického a architektonicko-historického výskumu, preto je potrebné ju z riešenia prezentácie archeologickej lokality vylúčiť.
16. Spôsob prezentácie jednotlivých stavebných etáp lokality a jednotlivých nálezov bude predmetom konzultácií pri spracovávaní ďalšieho stupňa projektovej dokumentácie.

Prezentácia karnera:

17. Základy novej konštrukcie prekrytia originálnych konštrukcií karnera musia byť navrhnuté tak, aby neporušili tieto originálne konštrukcie, ani pôvodné nálezové situácie – styk muríva s terénom, voči ktorému je objekt primárny, po celom obvode nálezu objektu. Je preto potrebné navrhnuť buď plytko založené základy (nad úrovňou nálezov), alebo položiť vodorovnú kryciu konštrukciu na bodové základy odsunutú od nálezu natoľko, aby sa zemina medzi nálezom objektu a novým základom neporušila.
18. Pokiaľ to výškové pomery budúceho interiéru prekrytého karnera dovoľia, je potrebné novú kryciu konštrukciu riešiť dvojúrovňovo, tak aby časť prezentujúca pôdorys karnera bola nad terénom a časť konštrukcie mimo pôdorysu karnera bola pod úrovňou terénu, prekrytá trávnatým povrchom.
19. Pri prezentácii všetkých vývojových etáp lokality (maximalistický variant) nie je nutné okolie karnera a kostola sv. Mikuláša znižovať na stredovekú úroveň, takže tiež nie je nutné prezentáciu pôdorysu situovať do predpokladanej výšky úrovne podlahy kaplnky karnera.
20. Prekrytie nálezu riešiť alternatívne aj s verziou umožňujúcou prirodzené vetranie a presvetlenie vnútorného priestoru.
21. Plošinu pre návštevníkov karnera situovať tak, aby z viacerých polôh bolo možné vnímať priestor ako celok a minimálne z jednej polohy (napr. vstupnej) bol umožnený pohľad na celok z nadhľadu, pričom je potrebné pri riešení dbať na to aby si návštevníci navzájom neprekryvali pohľad na nálezy. Rozsah plochy plošiny pre návštevníkov môže byť totožný s dnešným stavom.
22. Plošinu pre návštevníkov kotviť tak, aby nezasahovala do konštrukcií karnera a nebola prekážkou vo vnímaní celého priestoru.
23. Kostí primárne uložené v karneri, nebudú preskladávané (vyberané a opätovne vložené do karnera), ale zostanú zachované na mieste tak, ako boli nájdené výskumom.
24. Sprístupnenie a prezentácia jednotlivých detailov bude predmetom variantného riešenia, závislého od spôsobu riešenia prístupovej plošiny.

Každú zmenu oproti schválenému zámeru s priloženou dokumentáciou architektonicko-urbanistickej štúdie, alebo nad rámec tohto rozhodnutia je nutné prerokovať a schváliť Krajským pamiatkovým úradom Trnava.

Toto rozhodnutie po uplynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti stráca platnosť, ak v tejto lehote nebude vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahuje.

Odôvodnenie:

Dňa 23.2.2016 bola na KPÚ Trnava podaná žiadosť vlastníka - Mesta Trnava, Hlavná 1, Trnava o vyjadrenie k zámeru obnovy územia pri kostole sv. Mikuláša, na námestí sv. Mikuláša v Trnave. Cieľom zamýšľanej obnovy je prezentácia potenciálu pamiatkových hodnôt predmetnej archeologickej lokality, ktorý chce Mesto Trnava ako vlastník príslušných parciel zodpovedajúcim spôsobom využiť a zabezpečiť tejto významnej lokalite intenzívnejšie kultúrno-spoločenské využitie. Za týmto účelom bola ako súčasť predloženej žiadosti k zámeru predložená dokumentácia architektonicko-urbanistická štúdia „Prezentácia archeologickej lokality, Karner Trnava“ spracovaná v decembri 2015 autorským kolektívom doc. Ing.arch. Jana Gregorová, PhD., Ing.arch. Silvia Petrášová, PhD. a Ing.arch. Zuzana Ondřejková, PhD., ktorá rieši v okolí farského kostola sv. Mikuláša na Námestí sv. Mikuláša prezentáciu archeologickej lokality bývalého príkostolného cintorína s torzami architektur karnera a kostola sv. Michala, objektov evidovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR ako súčasť súboru národnej kultúrnej pamiatky Kostol s areálom pod číslami 1125/2-4. Z množstva variantov riešení prezentácie archeologickej lokality boli na základe konzultácií zainteresovaných strán, konaných v dňoch 9.11.2015, 14.12.2015 a 27.1.2016 pre ďalšie rozpracovanie odporučené varianty prezentujúce obdobie stredoveku (minimalistický) a maximalistický variant prezentujúci všetky vývojové fázy lokality príkostolného cintorína, kostola sv. Michala až do doby jeho zbúrania a objekt karneru. Výsledkom rozpracovania týchto riešení sú minimalistické varianty A a B a maximalistické varianty C a D posudzovanej architektonicko-urbanistickej štúdie.

MPR Trnava, je významnou lokalitou s evidovaným výskytom archeologických nálezov a nálezových situácií z obdobia praveku a stredoveku. Na polohe v okolí kostola sv. Mikuláša bola situovaná osada Sobota, ktorá sa zásadným vplyvom podieľala na vzniku vrcholnostredovekého mesta. Vďaka svedectvu písomných prameňov a výsledkom skúmania archeologickej vedy a histórie architektúry je v tejto polohe doložená jej sídelná, sakrálna a funerálna funkcia. Dokladá to nález románskeho karnera ako aj pozostatky staršieho románskeho kostola v hmote kostola sv. Mikuláša. V mladšej, vrcholnostredovekej etape vzniká na zvyškoch románskeho kostola dnešný gotický kostol sv. Mikuláša. V jeho bezprostrednej blízkosti sa rovnako nachádzajú pozostatky dnes už zaniknutého stredovekého kostola sv. Michala aj s jeho mladšími prestavbami. Okrem uvedených stavieb je súčasťou tohto priestoru rozsiahly príkostolný cintorín, či cintoríny s doloženými pozostatkami stredovekého ohradného múru. Vzhľadom na charakter tohto priestoru je pravdepodobné, že cieľovou výskumnou činnosťou je možné odkryť pozostatky viacerých historických architektur ako aj hrobových nálezov. Jej predpokladané výsledky a ich interpretácia sú preto dôležitým predpokladom pre kvalitnú prezentáciu celého riešeného priestoru po stránke odbornej i architektonickej. Vyhotovenie geofyzikálneho prieskumu v I. etape umožní určenie pôdorysného priebehu architektur zaniknutého kostola sv. Michala a ohradného múru príkostolného cintorína. Následná sondáž II. etapy zabezpečí určenie konštrukcie, stupňa dochovania a datovania uvedených architektur, čo sú poznatky využiteľné pri navrhovaní konkrétneho riešenia prezentácie. Sondáž rovnako určí rozsah odkopu plytko umiestnených korún múrov a tým upresní pôdorysnú

dispozíciu historických architektur. Sondáž na mieste plánovaného schodiska umožní záchranu a dokumentáciu zistených archeologických nálezov. Sledovanie výkopových prác počas III. etapy je dostatočným opatrením na rozpoznanie a dokumentáciu archeologických nálezov nepreskúmaných v predošlých etapách. Vzhľadom na charakter predpokladaných archeologických nálezov bol v súvislosti s archeologickým výskumom predpísaný architektonicko -- historický výskum, ktorý umožní odborne i graficky vyhodnotiť a datovať zistené historické architektúry.

Posudzovaný zámer obnovy priestoru okolia kostola sv. Mikuláša, zameraný na prezentáciu archeologickej lokality bývalého príkostolného cintorína s torzami architektur karne-ra a kostola sv. Michala na Námestí sv. Mikuláša v Trnave, je pri dodržaní podmienok tohto rozhodnutia v súlade s požiadavkami na ochranu pamiatkového fondu v Mestskej pamiatkovej rezervácii Trnava.

Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol Krajský pamiatkový úrad tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Toto rozhodnutie nenahrádza rozhodnutie príslušného stavebného úradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Krajského pamiatkového úradu Trnava na Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v Bratislave. Toto rozhodnutie je možné preskúmať súdom, ale až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Ing. arch. Gabriela Kvetanová
riaditeľka

Krajského pamiatkového úradu Trnava

Doručí sa:

1. Mesto Trnava, Hlavná 1, Trnava

Na vedomie:

1. Mestský úrad – odbor stavebný a životného prostredia, Trhová 3, Trnava
2. Mestský úrad – odbor územného rozvoja a koncepcii, Trhová 3, Trnava
3. Mestský úrad – odbor investičnej výstavby, Trhová 3, Trnava